శ్రేయోభూయాత్.

శ్రీ భుజంగరాయ తారావళి.

ఇది

ప్రస్తుతము పెరవలి బీ. బీ. యస్. స్కూలు

తెలుఁగు పండితుఁడయిన

అష్టావధాని అబ్బరాజు హనుమంతరావుచేత

రచియింపఁబడి ప్రకటింపఁబడెను.

బెజవాడ వాణీ ముద్రాక్షరశాలయందు

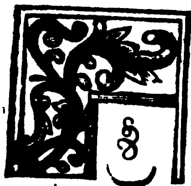
బి. కే. స్వామిచేత ముద్రింపఁబడెను.

1920.

శ్రీర్భూయాత్.

శ్రీ భుజంగరాయ తారావళి.

హనుమత్కవీయము.

యువతి, నాయకానంత ♦ చిహ్నగీయ
నియమ్ములైన మీఁయిలు, కయి ♦ సేయుఁగాత;
జాయఁబాయక, హరిమిముఁ ♦ గాయుఁగాత;
సరసకవిగేయ! రాజా భుజంగరాయ! 1

రా జమాన్యులు, పూజ్యులు ♦ రాజధర్మ
విదులుకాయని ప్రేమించి ♦ విడునకెపుడు
మీయెడల నిల్చు రాజ్యల ♦ క్ష్మీ వధూటి
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 2

జా గరూకతతోఁడ భా ♦ షా, ప్రపంచ
వృద్ధిగావించువారంచు ♦ హృదిని నెంచి
తమ రసనయందు వాణి నృ ♦ త్యంబుసల్పు
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 3

మంచి తుంటల, గడగఁ గా ♦ వించిపెట్టు
నుంచుఁ దల్లిని నవ్వించు ♦ నగజ సుతుఁడు
సిద్ధసంకల్పులని కార్య ♦ సిద్ధిఁ జేయు
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 4

త్రినయనుని గొల్చి "మల్లికా ♦ ర్జునప్రసాద
రాయబహదూర్జమీందారు ; ♦ రమణి లక్ష్మ
మాంబయుం" బడసిన యప ♦ త్య ఫలరూప !
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 5

ప్ర కట హైమవతీసతీ • పాదపద్మ
బంధురాయమానహృదయా ! • భవపదాబ్జ
సంతతారాధనాదక్ష ! సాధురక్ష !
సరసకవిగేయ ! రాజ భు • జంగరాయ ! ౬

గ జ, తురంగ, శతాంగ, మా • గసురంగ
రంగ దఖిలాంగ క్రీడాకు • రంగ, సుభట
వర్గశోభిత రాజన్యై • భవ, మహేంద్ర !
సరసకవిగేయ ! రాజా భు • జంగరాయ ! 7

డ గ్గరిన పండితకవిచ్ఛ ♦ టకు వెలగల
పచ్చడంబుల వెదజల్లు ♦ పచ్చడములు
సాలువాలు, వరాల్ పత ♦ కాలు నిడెడు
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ: 8

భు విభరించి, విరించి గు ♦ రుప్రధరించి
భుజగరాజత్వముఁ దొలంచి ♦ భువిదదాహ్వ
యము, వహించిన యాదిశే ♦ షావతార !
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 9

జం గమస్థావరస్థాన ♦ జగతిఁ గ్రమ్ము
తమ యశముగాంచి బల్కుచు వ ♦ త్రమునుగూడ
వెల్లసేయునా యని ♦ పల్లవోవు
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 10

గ ఱేత నుకృతస్తుఁ బెండ్లాడి ♦ కైతనాతిఁ
జేఁబడసి, యాగిచేసియుఁ ♦ జేతఁదాచి
కీర్తిఁ నేలితి రహహా ! ర ♦ క్షిణులుమీరె
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 11

రా ధనాధిపుని ప్రోగులు ♦ రాల్చి, మహాని
మొనమ్ములంఘుల్చి, శిబిక్రన్య ♦ నొల్లగోసి
దానమూనిని రాజేశ ♦ దాచితి, రహా !
సానకనిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 12

య మనుతుంగుబొంకు, బలిచేల ♦ నడగుకొంకు,
నగను రామునను ననిజంకు ♦ బడకాకున్న
తమవచశ్శుద్ధి, దాన, శౌ ♦ ర్యములు మిత్రు
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 13

మన్మ రాణికిఁ బట్టు మీ ♦ పంకజుఁ బట్టు
వెన్ను రాణికి నట్టు మీ ♦ వీఁకుపట్టు
వేల్పుప్రమాణికి ట్టు మీ ♦ విందుపెట్టు
సరసకవిగేయ! రాజా భు ♦ జంగరాయా! 14

హ స్తకార్యకరణము మీ ♦ హైకపట్టు
అరిసమూహాగ్ని భస్మమై ♦ యమరుగట్టు
అఖిలబ్రహ్మాండలవ్యాప్తి ♦ యశమురట్లు
సరసకవిగేయ! రాజా భు ♦ జంగరాయా! 5

దూ రమారమణుఁ డుండెఁ గైలాస ♦ మే గిరులు
కాఁక యుంచిన మీయావి ♦ కలికిచేత
బ్రతుకుచు ట్లగ్నులకు నెల్లఁ ♦ బంచియిడదె
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 6

రు చలువ వెన్నెల పైటలోఁ ♦ గ్రుమ్మరించు
గుబ్బగుత్తుల ముత్యాల ♦ కూర్పు సరులు
దాల్చి కులుకుచు మీకీర్తి ♦ తరుణి యుండగా
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 17

జ రుగుదువు నీ, ప్రకటకీర్తిఁ ♦ బెరుగుదే, న
టుచు జగడించు వాణి పై ♦ త్యాగిరాణి
కీచులాడకయుండఁగఁ ♦ బ్రోచుసామి!
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 18

మి మెరసి మ్రోఁగు కటిసూల ♦ మేలుచేత
మెలఁగఁ జను విఁ గనునీవి ♦ మించుబోఁడి
మినుకులవె కీర్తి వెదజల్లు ♦ కనుముదేవ !
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ॥ జంగరాయ ! 19

దా కవీశులు మధురవ • చనములఁగొల్చి
నేనువరియింతు, వరియింతు • నేనని కృతి
కన్యకలు మిమ్ము వరియింత్రు • కాద యహహ
సరసకవిగేయ! రాజా భు • జంగరాయ! 2

ఘ చిరగాత్రలు కవితా స • రోజముఖులు
నిరల వరించిరని నానా • కృతిరమణులెము
రసికులగు మిమ్ముఁ గోరెఁగ • రమ్ముఁగొనుఁడు
సరసకవిగేయ! రాజా భు • జంగరాయ! 2

వా సములయి లక్ష్మికి, సము ♦ ల్లాసములయి
సరసదరహాసకరుణాను ♦ సరములయిన
మంచిచూపుల మత్కృతి ♦ మనుచుండయ్య !
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 22

రి క్తదీనజనావనా ♦ సక్తహృదయు
లైన మీకరుణాదాన ♦ మస్మదీయ
వశముగాకున్న బ్రతుకుటే ♦ వంకయింక ?
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 23

తులు మున్నెన్నికొన్న ను • తత్కృతకృతిసతిఁ
జన్ని ముద్దులమూటఁగా • నెన్నికొనుఁడు
మేటిఱేఁడాంధ్రుఁజన్నుఁ బ్రోచె • మించుఁగాద ?
సరసకవిగేయ ! రాజా భు • జంగరాయ ! 24

స్నఁగా మీకటాక్షమ్ముఁ • గన్నవాఁడు
పెన్నిధులఁగన్నవాఁడని • విన్నవాఁడఁ
గన్నవాఁడను మీకృపఁ • గన్నవాఁడ !
సరసకవిగేయ ! రాజా భు • జంగరాయ ! 25

శ్రు లరఁ గానుడు "తారావళి" ♦ నాంధ్రపండి
తుండయిన శైవమంత్రి పు ♦ త్రుండు "సబ్బ
రాజు - హనుమంతరాయ శ ♦ ర్మ" రచియించె
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 26

హా క్షతఁగనుండు నెక్కు ప ♦ ర్యాయము తమ
విమల కరుణాకటాక్ష ల ♦ వములభించు
సతని కన్యాశ్రయనివృత్తి ♦ యగు నట యిట
సరసకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ ! 27

— మంగళము —

కృ షతలిప్ప నుభయవంశ ♦ నృపురాజ
ముల, నుభయకృతుల, వి ♦ పులపురాజ్య
వృత్తులం, గాచుఁగాత ; శ్రీ ♦ విభుఁ డజుండు
సః సకవిగేయ ! రాజా భు ♦ జంగరాయ !

(అ—=అబ్బరాజు. హ—=హనుమంతరావు. కృ—=కృతము.)

11006